

Plán výchovy a péče

SNÍLEK

Vypracovala: Bc. Zuzana Kožušníková

Provozovatel dětské skupiny

Platnost od 01. 09. 2024

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.1	Životospráva.....	6
2.2	Psychosociální podmínky.....	7
2.3	Organizační podmínky	8
2.4	Řízení dětské skupiny.....	9
2.5	Spoluúčast rodičů	10
2.6	Péče o děti se speciálními potřebami a děti nadaných	11
2.7	Podmínky výchovy dětí od 1,5 do 6 let.....	11
3	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	12
3.1	Přijímání dětí	12
3.2	Organizace a provoz mateřské školy	12
3.3	Bezpečnost v dětské skupině a na akcích pořádaných DS	12
4	CHARAKTERISTIKA VÝCHOVNÉHO PROGRAMU	13

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název DS:	Dětská skupina Snílkov
Sídlo:	Repinova 19/3043, 702 00 Moravská Ostrava a Přívoz
IČ:	75027356
Zřizovatel DS:	Mateřská škola Ostrava, Repinova 19, příspěvková organizace
Provozovatel :	Bc. Zuzana Kožušníková
Telefon:	773 619 909
Kapacita DS:	20 dětí
E-mailová adresa:	snilkov@email.cz
<u>Webové stránky:</u>	www.dssnilkov.cz

Bc. Zuzana Kožušníková

"Nemůžeme všechny děti naučit všechno, ale můžeme je učinit šťastnými."

Vize

Chceme vytvořit dětem vlídné a bezpečné prostředí plné pohody a bohatých zážitků, ve kterém budou moci maximálně rozvinout své osobní předpoklady a z naší dětské skupiny budou odcházet otevřené životu, dalšímu objevování a dobře vybavené do situací, které je v životě přirozeně čekají. Chceme prostřednictvím různorodých aktivit, které vedou k tvořivému uplatňování vlastních zkušeností, prožívání, hledání, experimentování a respektováním přirozených lidských potřeb umožnit dítěti objevování světa.

Filozofií našeho vzdělávacího programu je vést děti ke zdravému způsobu života, podporovat jejich postoje, které je učí k úctě ke zdraví a životu, respektování potřeb druhých lidí a ochraně okolní přírody, zvířat i rostlin. Významným prvkem je rovněž uvědomění si významu rodiny, vzájemné lásky a úcty ke svým blízkým, druhým lidem, ale rovněž sobě samotnému.

Základem našeho přístupu je komunikace, spolupráce, ale také prozákaznický orientovaný přístup, směřovaný jak k rodičům, tak také k jiným organizacím a subjektům.

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dětská skupina Snílkov se nachází v Moravské Ostravě. DS Snílkov je v nově zrekonstruovaných nebytových prostorách v klidném a pěkném prostředí.

V tomto objektu je v provozu i mateřská škola pod stejným zřizovatelem.

V prostorách DS se nachází šatna, herny, jídelna a sociální zařízení.

Součástí DS je vlastní oplocená zahrada s bohatou travnatou plochou, keři a stromy a herními prvky.

Dětská skupina Snílkov vznikla jako logické vyústění několikaleté činnosti mateřské školy.

Dětskou skupinu i mateřskou školu provozujeme v prostorách, které umožňují dětem simulovat co nejvíce domov. Velká zahrada a okolí vybízí ke zkoumání a hrám ve venkovním prostředí a umožňuje dětem pěstovat ovoce a zeleninu.

Interiér DS je postupně plánovitě a účelně zařizován, obnovován a doplňován novým vybavením (nábytek, lůžka, hračky, pomůcky....) tak, aby

- odpovídal počtu dětí a jejich věku
- byl zdravotně nezávadný (s důrazem na využití dostupných možností proti vzniku a šíření alergií)
- byl bezpečný a estetického vzhledu
- byl funkční a podnětný
- umožňoval dětem spontánní aktivity a podporoval zvolený styl výchovné práce
- bylo zajištěno vhodné členění prostoru, vyhovující nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí

2.1 Životospráva

Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu doplněnou o prvky současného trendu zdravé výživy.

Do naší dětské skupiny je přinášeno jídlo z naší mateřské školy.

V podávané stravě je bohatě zastoupena vláknina, čerstvá zelenina a ovoce.

Děti mají dostatek tekutin – zajišťujeme pitný režim, který děti přirozeně využívají. Mají na výběr teplý ovocný či bylinkový čaj nebo čistou pitnou vodu.

Děti se obsluhují samy dle individuální potřeby a schopností.

Jsme dětem příkladem, proto i pečující osoby dodržují pravidelný pitný režim.

Dětem ponecháváme volnost osobního tempa při jídle. Respektujeme požadavky rodičů.

Pravidelným, současně však flexibilním denním rytmem a řádem umožňujeme organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuálním situacím v mateřské škole tak, aby mezi jednotlivými podávanými pokrmy byly dodržovány vhodné intervaly a současně byla rodičům dětí umožněna reakce na neplánované události v životě dětské skupiny.

Každodenní pobyt dětí venku dává dětem dostatek příležitostí k volnému pohybu, činnosti přizpůsobujeme momentální kvalitě ovzduší. Potřebu volného pohybu dětí současně respektujeme i v interiéru dětské skupiny.

V denním programu respektujeme individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

V dětské skupině podporujeme kulturu stolování současně s vytvářením pozitivních vztahů dětí k prostředí a zprostředkováváme vytváření dovedností a návyků správného chování a jednání.

Záměry:

Nabídnout dětem ještě více ovoce a zeleniny. Za spolupráce s rodiči rozšířit denní nabídku ovoce a zeleniny.

2.2 Psychosociální podmínky

Kvalita prostředí

Všichni zaměstnanci DS vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Zajistit dětem pocit jistoty a bezpečí je to nejdůležitější co děti potřebují. Svým jednáním vytváříme prostředí důvěry a vzájemné spolupráce.

Adaptace dětí

Při zápisu jsou rodiče i děti seznamovány s prostředím školy, třídy i zaměstnanci. Rodičům nabízíme při úvodní prezentaci adaptační program, abychom dětem umožnili bezproblémový přechod z rodinného prostředí do MŠ.

Respektování přirozených dětských potřeb

Vycházíme z teorie uspokojování základních lidských potřeb dle Maslowa, uspokojování sociálních potřeb (Svoboda) a uspokojování potřeb dětí předškolního věku (Matějček). Prioritní důraz klademe na syčení základních sociálních potřeb dětí – cesta k sebeuvědomění, sebedůvěře, seberealizaci, samostatnosti.

Rovnost v postavení dětí

Všechny děti mají v naší DS stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Pro pocity jistoty a bezpečí – uspokojování základních potřeb dětí vytýčujeme „jasné hranice“.

Pravidla soužití

Osobní svoboda a volnost je respektována a současně jsou vytvořeny hranice, vyplývající z pravidel chování a norem, které jsou v DS stanoveny.

Děti se podílí na vytváření pravidel soužití. Naším cílem je, aby je děti přijaly za své, učily se je aktivně používat a využívat při případném řešení problému. Chůvy společně s dětmi vytváří limity a jasná pravidla chování ve skupině tak, aby se vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.

Komunikace

Péče o děti je podporující, počítáme s aktivní účastí dětí při všech činnostech. Snažíme se o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Vedeme děti, aby nejdříve samy hledaly řešení svých problémů.

Výchovný styl

Umožňuje každému dítěti maximální možnost spoluúčasti a samostatného rozhodování o způsobu, míře a náročnosti práce. Děti zbytečně neorganizujeme, pracujeme formou nabídky, dáváme možnost výběru. Plánování činností vychází z potřeb dětí, volíme témata dětem blízká, užitečná a srozumitelná. Oceňuje a podporujeme vše dobré.

Podpora sociálního citění, vytváření vzájemných pozitivních vztahů

Převažují pozitivní hodnocení dětí, snažíme se využívat důsledně metody zpětné vazby v hodnocení dětí, podporujeme u dětí samostatnost a schopnost důvěřovat si. U dětí rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Děti jsou vedeny nenásilně a cílevědomě k prosociálnímu chování.

Záměry:

Zásada nulové tolerance k chování, které ohrožuje druhé. Limit chrání i brání. Akceschopnost je projevem tvořivosti nebo agrese.

V oblasti komunikace důsledné užívání „popisného jazyka“ a „zpětné vazby“ pro zvýšení efektivity učení. Zdůvodněné hodnocení dítěte pečující osoby. Děti jsou podporovány pozitivní motivací a adresným hodnocením.

Budeme se učit vytvářet „malé příběhy“ – filosofie pro děti.

Podpora a záměrné vytváření prostoru pro děti k hodnocení a sebehodnocení – pravidelné hodnotící kroužky. Děti mají prostor pro hodnocení i sebehodnocení. Portfolia dětí.

Děti se podílí na řešení konfliktů dle dohodnutých pravidel.

Děti řeší konflikt samostatně.

Děti hledají vzájemnou dohodu, kompromis, spolupracují s ostatními.

Pečující osoba spolu s dítětem hledá řešení problému tak, aby si uvědomovalo následky svého chování.

2.3 Organizační podmínky

Organizace života dětí

Denní řád je dle potřeb přizpůsobován měnícím se okolnostem, aktivitám i činnostem dětí. Organizace dne je přílohou Vnitřního řádu, je to doporučená časová osa a z hlediska zdraví dětí se řídí těmito zásadami:

- Rituál přijetí, těšení, loučení – hladící rituály
- maximálně tříhodinové intervaly mezi podávanými jídly
- každodenní zdravotně preventivní pohybové aktivity a logo-preventivní cvičení
- ranní společný kroužek
- minimálně dvouhodinový pobyt venku s ohledem na počasí a povětrnostní podmínky
- aktivní celodenní pitný režim
- odpolední program pro nespavé děti v klidném prostředí
- denní program, jeho organizace a nabídka činností.

Organizace výchovného procesu

Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Vyváženě plánujeme nabídku spontánních i řízených aktivit, vycházíme z potřeb a zájmu dětí a s ohledem na jejich potřeby a možnosti. Tvořivost a experimentování podporujeme vytvářením společných činností. Chůvy během dne souběžně organizují řízené činnosti tak, aby si z nich děti mohly vybrat.

DS vytváří prostor pro spontánní hry a umožňuje dětem vlastní aktivitu, organizování a experimentování. Děti mají hry a pomůcky volně přístupné za předem dohodnutých pravidel. Podporujeme rozvíjení her citlivě volenou a obměňovanou nabídkou. Děti mají možnost hru přerušit nebo dokončit, dílo či výrobek uchovat, vystavit, podělit se o zážitky z procesu tvorby.

Záměry:

Podporu vnitřní motivaci k učení, svobodu a možnost volby s ohledem na věkové a individuální zvláštnosti zajistíme včas připravenými pomůckami.

Zaměříme se na organizaci činností, které podněcují děti k vlastní aktivitě, umožňují experimentovat a samostatně organizovat.

2.4 Řízení dětské skupiny

Řízení je vedeno základní snahou zaujmout lidi pro společný cíl a problémy předkládat k veřejnému posouzení – pečující osoby i ostatní zaměstnanci DS pracují jako tým. Řídící osobou vedoucí DS je provozovatel DS - ředitelka. Ředitelce podléhají všichni pracovníci a je plně odpovědná za chod DS ve všech oblastech, v její kompetenci je dále kontrolní a hospitační činnost, oblast administrativy a účetnictví. Odpovídá rovněž za informační systém, jak směrem k zaměstnancům školy, tak rodičům a dalším subjektům.

Situační řízení ve spojení s podporou, motivací a týmovou spoluprací je vedeno úsilím o uspokojování potřeby jistoty, sounáležitosti, uznání a seberealizace. Finanční řízení je vedeno schopností v kterémkoliv okamžiku jasně a zřetelně prokázat, že peníze i majetek jsou používány v souladu s cíli organizace.

Ředitelka:

- Vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance
- Jsou zapojováni všichni pracovníci do řízení DS, je jim ponechán dostatek pravomocí a je respektován jejich názor
- Vytváří podmínky pro další studium pracovníků
- Je spravedlivá v hodnocení lidí a oceňování jejich výsledků
- Zveřejňuje pravdivé informace o tom, co je skutečně realizováno
- Pravidelně provádí kontrolu a vyhodnocuje efektivitu práce

Záměry:

Rozvíjet efektivní návyky (Respektovat a být respektován, Covey – 7 návyků)

Oceňovat vše dobré.

Periodické vyhodnocování plánů osobního rozvoje zaměstnanců.

Soustavné a cílené vzdělávání na základě sebereflexe a profesních dovedností

Obsáhlejší zapojení rodičů do spolupráce s DS, podporovat oboustranný tok informací, samostatnost, efektivnost práce a tvořivost zaměstnanců.

Záměry:

Pravidelně sledovat a vyhodnocovat svoji práci na základě evaluačních kritérií.

Rozvíjet schopnosti reflektování, reflexe.

Dokladová portfolia – učitelky dokladují svůj osobní rozvoj za uplynulý školní rok.

2.5 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pečujícími osobami a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat.

Všichni zaměstnanci DS sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče dětí v naší DS mají možnost spolupodílet se na jejím dění, účastní se akcí organizovaných DS. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v DS děje a to informacemi na nástěnkách v šatně, mailem nebo na webových stránkách. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu DS, při řešení vzniklých problémů apod.

Pečující osoby pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. Každé dítě má své portfolio, kde jsou zaznamenány všechny události během školního roku ve škole ale i mimo ni např. výlety s rodiči. Pečující osoby se domlouvají s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Nezasahují však do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Pečující osoby chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Dětská skupina podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i nejružnější osvětové aktivity v otázkách výchovy.

Záměry:

Vytvoření nabídky vzdělávání pro rodiče

Zaměříme se na konkrétní prezentaci forem a metod vzdělávání, které uplatňujeme při realizaci PVP, zejména v oblasti efektivní komunikace.

Více se zaměříme na využití profesních dovedností rodičů.

Nabídneme rodičům zapůjčení odborných publikací.

Nedílnou součástí života dětské skupiny jsou **tradice**, které jí dodávají charakteristické rysy. U nás to jsou tyto aktivity, které se uskutečňují společně s rodiči nebo s jejich pomocí.

OSLAVY NAROZENIN – pro oslavence připravujeme drobné dárky, zpíváme, osobně každé z dětí přeje.

USPÁVÁNÍ BROUČKŮ – lampiónový průvod, kdy děti s rodiči plní cestou připravené úkoly.

VÁNOČNÍ DEN – společně s dětmi vyzdobíme stoly cukrovím, které si sami upečeme, nebo přineseme z domova, strojíme stromeček, zpíváme koledy a nadělujeme dárky.

VÁNOČNÍ BESÍDKA – pro rodiče a přátele DS s dětmi nacvičujeme a předvedeme pásmo písní, veršů a dramatické činnosti se zimní či vánoční tematikou.

MASOPUSTNÍ REJ – rej masek po celý den

SVÁTEK MATEK – ke Dni matek děti vyrobí maminkám dárky, přáníčka a připravíme pro ně program (zpěv, tanec, recitace).

DEN DĚTÍ – hry pro děti na zahradě.

VÝLETY – pořádáme polodenní výlety, kde se děti seznamují s okolím svého bydliště a pozorují živou i neživou přírodu – rostliny, živočichy, přírodní jevy, technické objevy, výtvary lidské práce apod.

DRAKIÁDA – setkání s rodiči a dětmi na školní zahradě, opékání, grilování, přehlídka draků.

2.6 Péče o děti se speciálními potřebami a děti nadaných

V naší DS se snažíme vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti pro všechny děti, tedy i pro děti se speciálními potřebami. Myslíme si, že integrace do běžného kolektivu přibližuje dítě se SP normálnímu prostředí a předchází jeho případné izolaci od vrstevníků. Tento přístup je postaven tak, aby se eliminovaly negativní odchylky ve vývoji, normalizovaly se poruchy psychiky a podporovalo se nadání jednotlivců.

Pro děti mimořádně nadané je nabídka rozšiřujících aktivit tak veliká, že si děti mohou plynule rozvíjet své schopnosti.

2.7 Podmínky výchovy dětí od jednoho do tří let

Nejmenší děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné výchovné práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

- Dětskou skupinu vybavujeme podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodnými pro nejmladší děti.

- V DS máme i zavřené skříňky k ukládání hraček a pomůcek. Snažíme se zajistit bezpečnost a přiměřenost množství působících podnětů na dítě.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Dětská skupina je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Dětská skupina vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Rodičům nabízíme adaptační program a postupné zvykání dítěte na kolektiv.
- Dítěti je umožněno používání pomůcek pro tuto věkovou kategorii k zajištění pocitu bezpečí a jistoty dítěte.
- Výchovné činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Chůvy uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, který dítě pozitivně vnímá a přijímá.
- V dětské skupině jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

3 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Přijímání dětí

Zápis do DS vyhláší ředitelka DS a to vždy v květnu běžného roku, ale je možný i kdykoliv během kalendářního roku, umožňuje-li to volná kapacita zařízení. Zápis dětí provádí ředitelka DS a ta také rozhoduje i přijetí/ nepřijetí dítěte do dětské skupiny. Děti jsou přijímány ve věku od 1,5 do zpravidla 6 let, podle kritérií platných pro daný školní rok a uveřejněných na www.dssnilkov.cz

3.2 Organizace a provoz mateřské školy

Provoz DS je pondělí – pátek od 7. 00 – 17. 00 hodin. V případě vyzvedávání dětí jiným rodinným příslušníkem mají rodiče s DS sepsanou písemnou dohodu, zmocnění. Seznam věcí, které děti potřebují k docházce do DS je celoročně vyvěšen v šatně a na stránkách DS

3.3 Bezpečnost v dětské skupině a na akcích pořádaných DS

S pravidly k zajištění bezpečnosti při pobytu v dětské skupině i na akcích pořádaných DS jsou průkazně seznámeni všichni zaměstnanci. Děti jsou poučeny o bezpečnosti při pobytu na školní zahradě, při vycházkách, výletech apod. Při sezónních činnostech (sáňkování; jízda na odrážedle) pečující osoba zajišťuje důsledně bezpečnost dětí. Chůvy dbají na dostatečný pitný režim a vhodné oblečení dětí. Děti jsou vedeny při hrách s hračkami i při zacházení s majetkem DS k opatrnosti.

Záměry:

Důsledně vést děti k dodržování dohodnutých pravidel a pravidel bezpečnosti.

4 CHARAKTERISTIKA VÝCHOVNÉHO PROGRAMU

Plán péče a výchovy s názvem "SNÍLEK" je koncipováno do čtyř integrovaných bloků korespondujících s tradičním koloběhem roku.

Integrované bloky PVP - zahrnují výchovné oblasti, charakteristiku hlavního smyslu IB, okruhy činností a očekávané výstupy:

- Obsahuje systém tematicky zaměřených celků, jehož smyslem je rozvíjení dětských osobností.
- IB jsou otevřené, průběžně dotvářené.
- Východiskem pro uspořádání učiva v TVP – TIB jsou zájmy, možnosti a potřeby dítěte.
- Témata v TIB bezprostředně souvisí s životem dítěte. Chceme, aby pro děti byla blízká, zajímavá a užitečná, vycházela z jejich přirozených zkušeností.
- Tematické okruhy jsou charakterizovány v tom smyslu, čím přispívají a pomáhají k výchovným cílům.
- Klíčové kompetence (KK) slouží k hodnocení realizovaných IB. Ptáme se: „Vedly námi zvolené činnosti k tématu k rozvoji KK

1. SNÍLEK A PODZIMNÍ LISTÍ

Doba realizace: cca 2 měsíce

Charakteristika hlavního smyslu IB: Cílem IB je vytvářet dítěti základy klíčových kompetencí:	Výchovným záměrem pečujících osob je vytvořit přátelskou atmosféru a přiblížit dětem pravidla mezilidských vztahů v DS. Objevovat s dětmi přírodní děje na podzim.
K učení	- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
K řešení problémů	- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
Komunikativní	- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
Sociální a personální	- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
Činnostní a občanské	- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

Oblast biologická

Dítě a jeho tělo

1. SNÍLEK A PODZIMNÍ LISTÍ

Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Rozvoj a užívání všech smyslů	Smyslové a psychomotorické hry	Vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem...
Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování Konstruktivní a grafické činnosti	Zvládne sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká se, obouvá apod.) Zachází s běžnými předměty denní potřeby (hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami)
Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí	Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu a jeho proměnách). Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků	Rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí, chová se tak, aby v situacích pro něj běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

RIZIKA

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkolům

Oblast psychologická			Dítě a jeho psychika
1. SNÍLEK A PODZIMNÍ LISTÍ			
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy	
Rozvoj komunikativních dovedností	Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace	Pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno	
Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti	Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností Hry a praktické činnosti procvičující orientaci v prostoru i v rovině	Vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří	
Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, získání relativní citové samostatnosti	Spontánní hra Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu	Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, uvědomuje si svou samostatnost	

RIZIKA

- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založených na vlastní zkušenosti, převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými

Oblast interpersonální

Dítě a ten druhý

1. SNÍLEK A PODZIMNÍ LISTÍ

Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým	Navazuje kontakt s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonává stud Přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje dětská přátelství
Vytváření prosociálních postojů	Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého	Přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství Aktivity podporující sbližování dětí a podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
Rozvoj kooperativních dovedností	kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách	Spolupracuje s ostatními, respektuje potřeby jiného dítěte, děti se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky Rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.

RIZIKA

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dětmi
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

Oblast sociálně kulturní		Dítě a společnost
1. SNÍLEK A PODZIMNÍ LISTÍ		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí	Běžné, každodenní setkávání s pozitivními vzory chování	Uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)	Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí DS	Začleňuje se do skupiny a zařazuje se mezi vrstevníky Adaptuje se na život v dětské skupině (vnímá základní pravidla jednání ve skupině) Zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami apod.

RIZIKA

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.)
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

Oblast enviromentální

Dítě a svět

1. SNÍLEK A PODZIMNÍ LISTÍ

Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu	přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává	orientuje se běžně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově DS, v blízkém okolí) zvládá běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma opakují chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

RIZIKA

- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé, nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

Program integrovaného bloku

2. SE SNÍLKEM ZA PANÍ ZIMOU

Doba realizace: cca 3 měsíce

Charakteristika hlavního smyslu IB: Cílem IB je vytvářet dítěti základy klíčových kompetencí:	Výchovným záměrem je odemknout klíč dítěte k věcem, místu, městu, rodině, k tradicím
K učení	▪ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
K řešení problémů	▪ všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
Komunikativní	▪ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
Sociální a personální	▪ dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost ▪ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
Činnostní a občanské	▪ Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje. Je otevřený aktuálnímu dění ▪ Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

2. SE SNÍLKEM ZA PANÍ ZIMOU		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Rozvoj pohybových schopností, zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) Ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	Lokomoční pohybové činnosti manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním	Zvládne základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci Ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (kreslí, maluje, stříhá, modeluje....), ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	Lokomoční pohybové činnosti (chůze, nelokomoční běh, skoky a poskoky, lezení), pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě), základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.	Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků	Rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí, chová se tak, aby v situacích pro něj běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
RIZIKA - denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu - nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí - neznalost zdravotního vztahu a zdravotních problémů dítěte - omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností - nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí - nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.		

Oblast interpersonální		Dítě a ten druhý	
2. SE SNÍLKEM ZA PANÍ ZIMOU			
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy	
Osvojení si elementárních poznatků schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně-pohybové hry, výtvarné hry a etudy	Přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje dětská přátelství	
Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	Aktivita podporující sbližování dětí a podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi	Porozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad, vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucítí s ním, nabízí mu pomoc apod.)	
Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému	Spolupracuje s ostatními	
RIZIKA - nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícného postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem - nedostatečně prosociálně bezpečné prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance - prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým - nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem - nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor - nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství - soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace - nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování			

Oblast sociálně kulturní

Dítě a společnost

2. SE SNÍLKEM ZA PANÍ ZIMOU

Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností dítěte	Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)	Porozumí běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých Chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem - k dospělým i dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) Aktivity přibližující dítěti mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí	Aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímání základního pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřídí se rozhodnutí skupiny, přizpůsobí se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu) a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody Uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých Odmítá společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbá se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

RIZIKA

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, popř. agresivního chování)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- ironizování a znevažování úsilí dítěte

Oblast enviromentální		Dítě a svět
2. SE SNÍLKEM ZA PANÍ ZIMOU		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	Přírozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí vnímání rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)	Uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi Má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
RIZIKA - nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu - jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí		

Program integrovaného bloku

Doba realizace: cca 2 měsíce

Charakteristika hlavního smyslu IB: Cílem IB je vytvářet dítěti základy klíčových kompetencí:	Výchovným záměrem je odemknout klíč dítěte ke zdravé výživě, zdravému pohybu a vnitřní pohodě s pomocí jarní přírody
K učení	▪ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
K řešení problémů	▪ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit ▪ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
Komunikativní	▪ domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci ▪ v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
Sociální a personální	▪ uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky ▪ spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Oblast biologická

Dítě a jeho tělo

3. SNÍLEK A SEDMIKRÁSKA

Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Uvědomění si vlastního těla	Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) Smyslové a psychomotorické hry činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí	Zachovává správné držení těla Koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou Ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) lokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod. Činnosti relaxační a odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí	Vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.	Ovládá koordinaci ruky a oka Zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem) Zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postará se o hračky...) Zachází s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou Zachází s jednoduchými hudebními nástroji

RIZIKA

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním činnostem
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím...

Oblast psychologická		Dítě a jeho psychika
3. SNÍLEK A SEDMIKRÁSKA		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové i dramatické)	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv Přednes, recitace, dramatizace, zpěv Prohlížení a "čtení" knih	Správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči Vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách Vede rozhovor (naslouchá druhým, vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, ptá se Domluví se slovy i gesty Sleduje očima zleva doprava Poznává některá písmena a číslice, popř. slova, poznává napsané své jméno
Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty Hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant	Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost Postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí Řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá "nápady" Nalézá nové řešení nebo alternativní k běžným Vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových)
Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	Činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání Výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) Dramatické činnosti	Uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je Prožívá radost ze zvládnutého a poznatého Zorganizuje hru Je citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem
RIZIKA - nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházející čtení a psaní - omezený přístup ke knihám - málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování		

Oblast interpersonální		Dítě a ten druhý	
3. SNÍLEK A SEDMIKRÁSKA			
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy	
Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	Společné hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	Navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho Odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla	
RIZIKA - nedostatečně prosociálně bezpečné prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance - prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým - nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem - nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor - nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství - soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace - nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování			

Oblast interpersonální		Dítě a ten druhý
3. SNÍLEK A SEDMIKRÁSKA		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	Společné hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	Navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho Odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v dětské skupině, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla
RIZIKA - nedostatečně prosociálně bezpečné prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance - prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým - nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem - nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor - nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství - soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace - nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování		

Oblast enviromentální		Dítě a svět
3. SNÍLEK A SEDMIKRÁSKA		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny...) Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií Kognitivní činnosti (hledání otázek a odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovatými rostlinami, běžnými chemickými látkami....)	Všímá si změn a dění v nejbližším okolí Rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímá si nepořádků a škod, upozorní na ně Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)
Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	Ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry) Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu Pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti Činnosti zaměřené k péči o školní prostředí....	Rozumí tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat) Přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník aj.)	Má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka Uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
RIZIKA nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu - převaha zprostředkovaného poznávání světa (film, obraz) - nedostatek pozornosti prevenci vlivu prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné - nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy - špatný příklad dospělých		

Program integrovaného bloku

4. LÉTO SE SNÍLKEM

Doba realizace: cca 3 měsíce

Charakteristika hlavního smyslu IB: Cílem IB je vytvářet dítěti základy klíčových kompetencí:	Výchovným záměrem je odemknout klíč dítěte k přírodě, ekologii
K učení	▪ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
K řešení problémů	▪ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
Komunikativní	▪ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
Sociální a personální	▪ je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem ▪ při setkávání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
Činnostní a občanské	▪ Chápe, že se může o tom, co dělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá ▪ Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

Oblast biologická		Dítě a jeho tělo	
4. LÉTO SE SNÍLKEM			
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy	
Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí	Rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí Chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy	
Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) Nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) Základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry...	Vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	
Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.		
RIZIKA - nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy - omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním činnostem - omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností			

Oblast psychologická		Dítě a jeho psychika	
4. LÉTO SE SNÍLKEM			
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy	
Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka	Samostatný slovní projev na určité téma Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny časopisy, knihy, audiovizuální techniky)	Formuluje otázky, odpovídá, hodnotí slovní výkony, slovně reaguje Učí se nová slova a aktivně je používá (ptá se na slova, kterým nerozumí) Popisuje situaci (skutečnou, podle obrázku) Chápe slovní vtip a humor, sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech Sleduje očima zleva doprava Utvoří jednoduchý rým Pozná napsané své jméno Pozná a vymyslí jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma	
Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)	Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti Námětové hry a činnosti	Pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno	
Vytváření základů pro práci s informacemi	Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) Činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií... Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)	Zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) Vnímá, že je zajímavé dozvídat se nové věci Využívá zkušenosti k učení	

Rozvoj schopnosti sebeovládání Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	Cvičení v projevu citů a emocí (zvláště kladných), v sebekontrolu a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkostí apod.) Hry na téma rodiny, přátelství apod.	Ve známých a opakujících si situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim svoje chování Uvědomuje si své možnosti i limity (své silné a slabé stránky) Vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení Uvědomuje si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí	
Získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností Záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly) Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních	Rozhoduje o svých činnostech Vyjádří souhlas i nesouhlas, řekne "ne" v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, v nebezpečných či neznámých) Respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti Prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu...)	
RIZIKA - zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat - málo příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací - nedostatek uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte - stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobní soukromí - nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)			

Oblast interpersonální		Dítě a ten druhý
4. LÉTO SE SNÍLKEM		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské skupině....) Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	Uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je Chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí...), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené Brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. Chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (pro sebe nebo pro jiné dítě)
RIZIKA - nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě - nedostatečně prosociálně "bezpečné" prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance - nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem - nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor - nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství - nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování		

Oblast sociálně kulturní		Dítě a společnost
4. LÉTO SE SNÍLKEM		
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy
Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž žije	Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák; role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě dostává	Utvoří si základní představu o pravidlech chování a společenských normách, co je s nimi v souladu a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí	Pochopí, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
Rozvoj společenského i estetického vkusu	Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností)	Vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně naslouchá, sleduje se zájmem literární dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky; Zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, modeluje, tvoří z papíru a jiných materiálů, používá barvy) Vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně-pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji...)
RIZIKA - nedostatek estetických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření - přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů		

Oblast enviromentální			Dítě a svět
4. LÉTO SE SNÍLKEM			
Dílčí výchovné cíle	Nabídka činností	Očekávané výstupy	
Poznávání jiných kultur Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	Přirozené pozorování kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace ve městě (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů) Sledování událostí ve městě a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními, dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice	Vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, Vesmíru apod.)	
Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní Praktický nácvik bezpečného chování v některých situacích, které mohou nastat Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)	Chápe, že přírodu musíme chránit	

RIZIKA

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (film, obraz)
- užívání abstraktních pojmů, předávání "hotových" poznatků
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

Doplňkový program	SAUNOVÁNÍ	
Charakteristika hlavního smyslu	Cílem je vést děti ke zdravému životnímu stylu formou otužování.	
Organizace	Učitelka připraví saunu v určený čas, dohlíží na saunování a hygienu.	
Časový rozsah	1 x týdně	
Věková skupina	1,5 - 6 let	
Hlavní okruhy činnosti	Otužování	
Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo:	vytváření zdravých životních návyků
	Dítě a jeho psychika:	rozvíjení vytrvalosti
	Dítě a ten druhý:	respektovat osobní soukromí, intimitu druhého
	Dítě a společnost:	vytváření základních postojů k životu
	Dítě a svět:	osvojení si poznatků v péči o své zdraví
Výstupy	chápat výhody tělesné hygieny a zdravého životního stylu a znát jeho zásady být otužilý	